Lietas Nr.11096063513
Lietas arhīva Nr. KA04-0350-17/17
ECLI:LV:RAT:2017:1114.11096063513.1.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2017.gada 14.novembrī

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētājs tiesnesis Aivars Uminskis
tiesneši Brigita Būmeistere un Inese Laura Zemīte,
piedaloties prokurorei Intai Pumpurei,
aizstāvjiem Dagnim Zacmanim un Vijai Brakšai,

iztiesāja atklātā tiesas sēdē krimināllietu /pers. A/, personas kods /personas kods/, apsūdzībā pēc Krimināllikuma 130.panta otrās daļas, saistībā ar prokurores I.Pumpures iesniegto apelācijas protestu un cietušās /pers. B/ apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2016.gada 24.novembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

Ar Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas spriedumu /pers. A/ atzīts par nevainīgu apsūdzībā pēc Krimināllikuma 130.panta otrās daļas un attaisnots.

Pirmstiesas izmeklēšanā celtajā apsūdzībā norādīts, ka 2013.gada 20.martā pēc plkst.19.00 precīzi nenoskaidrotā stundā, atrodoties Austrijas Republikas Tiroles federālās zemes Zoldenas pilsētas Alpu kalnu slēpošanas kūrorta viesnīcā *Hotel Grauer Bar*, adrese *Dorfstrase* 172, A-6450, *Solden*, /pers. A/, kurš viesnīcā bija ieradies kopā ar draudzeni /pers. B/, aiz dusmām par draudzenes uzvedību-nesavaldību, izmantojot savu fizisko spēku, nolūkā nodarīt viņai fiziskas sāpes, rāva viņu aiz matiem, ar dūri sita viņai pa seju un spēra ar kāju pa ķermeni, izdarot nenoskaidrotu skaitu sitienu un ne mazāk kā divas reizes ar spēku grūda /pers. B/ tā, ka viņa nokrita un atsitās ar muguru pret galda stūri. /pers. A/ darbību rezultātā /pers. B/ tika nodarītas fiziskas sāpes un miesas bojājumi: zemādas asinsizplūdumi pieres labās puses – labās uzacs, labās acs augšējā plakstiņā (viens), uz kakla viens, uz abu roku augšdelmiem – uz labā divi, uz kreisā viens, uz kreisā elkoņa locītavas četri, uz abiem augšstilbiem – uz labā viens, uz kreisā pieci, viens zemādas asinsizplūdums ar vienu ādas nobrāzumu muguras apakšējā trešdaļā, kas sarežģījās ar asinsizplūduma nekrotizāciju, kas pēc sava rakstura kopumā pieskaitāmi viegliem miesas bojājumiem, kas izraisījuši īslaicīgu veselības traucējumu no 7 līdz 21 dienai.

Prokurore Inta Pumpure par pirmās instances tiesas spriedumu iesniedza protestu, ar kuru spriedumu pārsūdz pilnībā.

I.Pumpure lūdz atcelt pirmās instances tiesas spriedumu pilnībā un taisīt jaunu /pers. A/ notiesājošu spriedumu, atkārtoti pārbaudot visus pierādījumus. Tāpat prokurore lūdz uz tiesas sēdi aicināt Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes nodaļas Ekspertīzes un izpētes departamenta Klīniskās tiesu medicīniskās ekspertīzes nodaļas eksperti Daci Guģi un cietušo /pers. B/.

Arī cietusī /pers. B/ par pirmās instances tiesas spriedumu iesniedza apelācijas sūdzību, ar kuru spriedumu pārsūdz pilnībā.

/pers. B/ lūdz atcelt pirmās instances tiesas spriedumu pilnībā un taisīt jaunu /pers. A/ notiesājošu spriedumu. Tāpat cietusī lūdz nopratināt eksperti Daci Guģi un no medicīnas centra „Elite" izprasīt viņas ambulatorā pacienta speciālistu kartīti, bet no Austrijas Republikas, Tiroles Federālās policijas departamenta Zoldenas policijas viņas 2013.gada 21.marta nopratināšanas protokolu Nr.GZ:B6/3441/2013.

Tiesas sēdē prokurore uzturēja savu apelācijas protestu, bet cietusī savu apelācijas sūdzību uz tajā noradītajiem motīviem.

Apsūdzētais /pers. A/ un viņa aizstāvis D.Zacmanis apelācijas protestu un sūdzību neatzina, lūdza pirmās instances tiesas spriedumu atstāt negrozītu.

Motīvu daļa

Rīgas apgabaltiesa konstatē, ka Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas spriedums atceļams un taisāms jauns nolēmums.

Apelācijas instances tiesa konstatē, ka pirmās instances tiesa kļūdaini spriedumā norādīja divus Kriminālprocesa likuma 519.pantā noteiktos apsūdzētā attaisnošanas pamatus. Proti, apsūdzētā izdarītajā nodarījumā nav noziedzīgā nodarījuma sastāva un apsūdzētā piedalīšanās noziedzīgajā nodarījumā nav pierādīta.

Rīgas apgabaltiesa vērš uzmanību uz to, ka Augstākā tiesa jau vairākkārt norādījusi, ka tiesas nolēmumu nevar atzīt par tiesisku un pamatotu, ja tajā attiecībā uz vienu noziedzīgu nodarījumu norādīti divi pretrunīgi apsūdzētā attaisnošanas pamati, gan apsūdzētā izdarītajā nodarījumā nav noziedzīgā nodarījuma sastāva, gan to, ka apsūdzētā piedalīšanās noziedzīgā nodarījumā nav pierādīta (*Augstākās tiesas Senāta 2008.gada 28.maija lēmums lietā Nr.SKK-235/2008, Augstākās tiesas 2014.gada 29.augusta lēmums lietā Nr.SKK-228/2014, Augstākās tiesas 2015.gada 27.februāra lēmums lietā Nr.SKK-0087/2015*).

Tā Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesa atzina, ka: „Kriminālatbildība par Krimināllikuma 130.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu iestājas tikai tad, ja ir savākti pietiekami pierādījumi, lai atzītu, ka apsūdzētais cietušajam tīši nodarījis vieglus miesas bojājumus. Ievērojot šo krimināprocesuālo pamatprincipu, kas noteikts Kriminālprocesa likuma 19.panta trešajās daļā, tā kā tiesa konstatē, ka tiesas izmeklēšanā nav novērstas saprātīgas šaubas par to, vai apsūdzētais cietušajai miesas bijājumus ir nodarījis ar nodomu, tas ir, tīši, kā arī vai cietušajai nodarītie miesas bojājumi ir atzīstami par viegliem miesas bojājumiem, tiesai apsūdzētais jāatzīst par nevainīgu viņam celtajā apsūdzībā un jāattaisno."

Apelācijas instances tiesa izskaidro, ka tiesai taisot spriedumu sākotnēji jākonstatē apsūdzētā faktiskās darbības, ievērojot Kriminālprocesa likuma 19., 128.-130.pantus, jāsecina vai apsūdzētais piedalījās noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un tikai tad, atbilstoši Krimināllikuma Vispārīgajai un Sevišķajai daļai, jākonstatē, vai apsūdzētā darbības satur viņam inkriminētā noziedzīgā nodarījuma sastāvu. Analizējot noziedzīgā nodarījuma sastāva esamību vai neesamību, nav piemērojams saprātīgu šaubu nosacījums.

Rīgas apgabaltiesa norāda, ka rajona (pilsētas) tiesa, noraidot pierādījumus, ar kuriem pamatota apsūdzība, neievēroja Kriminālprocesa likuma 128.pantu, kurā noteikta kārtība kādā tiek noskaidrota pierādījumu ticamība, kā rezultātā izdarot nepareizu secinājumu, ka lietā pastāv saprātīgas šaubas par to, vai cietušajai /pers. B/ konstatētie miesas bojājumi tika iegūti apsūdzībā norādītajos apstākļos.

Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst, ka 2013.gada 20.martā pēc plkst.19.00 precīzi nenoskaidrotā stundā, atrodoties Austrijas Republikas Tiroles federālās zemes Zoldenas pilsētas Alpu kalnu slēpošanas kūrorta viesnīcā *Hotel Grauer Bar*, adrese *Dorfstrase* 172, A-6450, *Solden*, /pers. A/, kurš viesnīcā bija ieradies kopā ar draudzeni /pers. B/, aiz dusmām par draudzenes uzvedību-nesavaldību, izmantojot savu fizisko spēku, nolūkā nodarīt viņai fiziskas sāpes, rāva viņu aiz matiem, ar dūri sita viņai pa seju un spēra ar kāju pa ķermeni, izdarot nenoskaidrotu skaitu sitienu un ne mazāk kā divas reizes ar spēku grūda /pers. B/ tā, ka viņa nokrita un atsitās ar muguru pret galda stūri. /pers. A/ darbību rezultātā /pers. B/ tika nodarītas fiziskas sāpes un miesas bojājumi: zemādas asinsizplūdumi pieres labās puses – labās uzacs, labās acs augšējā plakstiņā (viens), uz kakla viens, uz abu roku augšdelmiem – uz labā divi, uz kreisā viens, uz kreisā elkoņa locītavas četri, uz abiem augšstilbiem – uz labā viens, uz kreisā pieci, viens zemādas asinsizplūdums ar vienu ādas nobrāzumu muguras apakšējā trešdaļā, kas sarežģījās ar asinsizplūduma nekrotizāciju, kas pēc sava rakstura kopumā pieskaitāmi viegliem miesas bojājumiem, kas izraisījuši īslaicīgu veselības traucējumu no 7 līdz 21 dienai.

Tādējādi ar savām darbībām /pers. A/ izdarīja Krimināllikuma 130.panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

Kriminālprocesa likuma 128.panta otrā daļa noteic, ka to, cik ticamas ir pierādīšanā izmantojamas ziņas par faktiem, izvērtē, aplūkojot visus kriminālprocesa laikā iegūtos faktus vai ziņas par faktiem kopumā un savstarpējā sakarībā. Minētā panta trešajā daļā minēts, ka nevienam no pierādījumiem nav iepriekš noteikta augstāka ticamības pakāpe nekā pārējiem pierādījumiem. Turklāt no Kriminālprocesa likuma 19.panta trešās daļas izriet, ka saprātīgas šaubas par vainu, jāvērtē par labu personai, kurai ir tiesības uz aizstāvību, ar nosacījumu, ja tās nevar novērst.

Apgabaltiesa atzīst par nepamatotu rajona (pilsētas) tiesas izdarīto atziņu, ka nav izslēgta iespēja, ka kāds no cietušajai konstatētajiem miesas bojājumiem varēja rasties kritiena rezultātā. Šādu atziņu tiesa pamatoja ar liecinieku – /pers. C/, /pers. D/ un /pers. E/ – liecībām, kuri liecināja, ka cietusī /pers. B/, slēpjot no kalna bija kritusi.

Krimināllietu tiesas kolēģija norāda, ka pirmās instances tiesa faktu, ka cietusī bija kritusi slēpodama vērtēja atrauti no visiem lietā iegūtajiem pierādījumiem.

Cietušās /pers. B/ liecības, ka ekspertīzē konstatētos miesas bojājumus nodarīja apsūdzētais /pers. A/, nevis tos cietusī ieguva krītot no kalna, apstiprina liecinieces /pers. C/, /pers. F/ un /pers. G/ liecības, dzīvas personas papildu tiesu medicīniskās ekspertīzes atzinums, cietušās rīcība uzreiz pēc nodarītajiem miesas bojājumiem, izsaucot policiju un ātro medicīnisko palīdzību.

Cietusī /pers. B/ liecināja, ka otrā konflikta laikā apsūdzētais /pers. A/ nodarīja viņai miesas bojājumus uz sejas, kājām un rokām, sitot, sperot un grūžot. Miesas bojājumu uz muguras ieguva /pers. A/ grūdiena rezultātā pret galdu. Pielietotās vardarbības rezultātā viņa izbēga no istabas un aizskrēja uz viesnīcas restorānu, kur vakariņoja /pers. E/ ar citām personām, lai lūgtu pēc palīdzības. Rokas cietušajai bija asinīs, jo no muguras viņai tecēja asinis. /pers. E/ aizgāja runāt ar /pers. A/, savukārt /pers. F/ kopā ar cietušo aizgāja uz /pers. F/ istabu (*1.sējuma 6., 7-8., 227.-228.lapa, 2.sējuma 43.-45.lapa*).

Lieciniece /pers. C/ liecināja, ka viņa kopā ar savu vīru /pers. C/ dzirdēja blakus istabā trokšņus, ienākot tajā viņa ieraudzīja, ka /pers. A/ un /pers. B/ strīdas un grūstas. Viņai kopā ar vīru izdevās nomierināt /pers. A/ un /pers. B/. Pēc tam viņa kopā ar draugiem viesnīcā vakariņoja, kad pie galda pienāca cietusī /pers. B/ un lūdza pēc palīdzības saistībā ar to, ka viņa ar /pers. A/ turpina konfliktēt. Cietusī vēlāk pastāstīja, ka /pers. A/ viņu ir grūdis un viņa sasita muguru, cietusī rādīja viņai miesas bojājumus uz rokām un vēlāk muguras sasitumu. Pēc tam cietusī izsauca policiju (*1.sējuma 228.-229.lapa*).

Lieciniece /pers. F/ liecināja, ka vakariņu laikā pie viņas pienāca cietusī /pers. B/ un lūdza /pers. E/, lai pasargā viņu no /pers. A/, ar kuru cietušai notika konflikts. Viņa kopā ar cietušo aizgāju uz istabu, lai cietusī nomazgātu asinis, bet /pers. E/ aizgāja pie /pers. A/ uz istabu. Apskatot cietušajai muguru, viņa redzēja, ka uz muguras sapampusi rēta, no kuras tek asinis, seja traumēta. Tad uz viesnīcu atbrauca policija, kas lūdza /pers. A/ doties viņiem līdzi (*1.sējuma 229.-230.lapa*).

Lieciniece /pers. G/ liecināja, ka 2013.gada 20.marta vakarā ar viņu videokonferences režīmā sazinājās māsa /pers. B/, kura pastāstīja viņai, ka apsūdzētais /pers. A/ viņu piekāva. Viņa redzēja, ka cietusī bija uztraukusies un noraudājusies, tāpat cietušajai bija asinsizplūdums uz sejas, kā arī cietusī rādīja nodarīto viņai miesas bojājumu uz muguras. Lieciniece ieteica cietušajai par piekaušanas faktu darīt zināmu Austrijas Republikas policijai (*2.sējuma 9.lapa*).

Par konflikta esamību starp /pers. A/ un /pers. B/, pēc kura viņa lūdza palīdzību citām personām, liecināja arī /pers. E/.

Liecinieks/pers. E/ liecināja, ka vakariņu laikā pie galda pienāca cietusī /pers. B/ un raudot pateica, ka viņai bija konflikts ar /pers. A/. Cietusī teica, ka viņai sasista mugura. Pēc tam uz viesnīcu atbrauca policija, kura aizveda /pers. A/ uz iecirkni (*1.sējuma 53., 250.lapa*).

Apelācijas instances tiesa atzīst, ka cietušās /pers. B/ liecību ticamību pastiprina fakts, ka uzreiz pēc viņai nodarītajiem miesas bojājumiem viņa par to darīja zināmu Austrijas Republikas policijai, tāpat apstāklis, ka cietušajai tika sniegta medicīniskā palīdzība. Minētais fakts izriet no augstāk izvērtētajām liecinošo personu liecībām, apstiprinās ar Austrijas Republikas ātrās palīdzības izsniegto rēķinu, ar rēķinu par iegādātajām zālēm Austrijā (*1.sējuma 113., 175.-176., 185.-186.lapa*). Turklāt arī apsūdzētais /pers. A/ šo faktu neapstrīdēja.

Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst, ka liecinieka /pers. C/ sniegtās liecības un apdrošinātāja sniegtās ziņas neizraisa saprātīgas šaubas par to, ka apsūdzībā norādītajos apstākļos /pers. A/ nodarīja miesas bojājumus /pers. B/.

Liecinieks/pers. D/ liecināja, ka viņš kopā ar savu sievu /pers. C/ izšķīra konfliktu starp /pers. A/ un /pers. B/. Konflikta turpinājumu un nodarītos /pers. B/ nodarītos miesas bojājumus viņš neredzēja (*1.sējuma 52., 149.lapa, 2.sējuma 4.lapa*).

No apdrošinātāja ERGO *Insurance SE* Latvijas filiāles sniegtajām ziņām izriet, ka Austrijas Republikas ārsta prakses medmāsa telefoniski apdrošinātājam paziņoja, ka cietusī /pers. B/ konstatētās traumas guva pakrītot uz ielas (*1.sējuma 182.lapa*).

Apelācijas instances tiesā cietusī /pers. B/ paskaidroja, ka Austrijas Republikas medicīniskajā dokumentācijā ietvertās ziņas par miesas bojājumu rašanās apstākļiem ir nepareizas, kas izskaidrojams ar viņas sliktajām angļu valodas zināšanām, sniedzot paskaidrojumus ārstnieciskajam personālam. Krimināllietu tiesas kolēģija konstatē, ka par cietušās svešvalodas nepietiekamo zināšanu līmeni norāda apstāklis, ka Austrijas Republikas policijas iecirknī tulka pienākumus veica lieciniece /pers. C/.

Savukārt liecinieks /pers. C/ pirmās instances tiesā liecināja, ka neatceras, vai cietusī sūdzējās par viņai nodarītajiem miesas bojājumiem. Tādējādi šādas liecinieka liecības ir nekonkrētas, kas nevar apstiprināt kāda fakta esamību vai neesamību, līdz ar to tās nevar ietekmēt lietā izvērtēto pierādījumu ticamību.

Apelācijas instances tiesa atzīst par nepamatotu aizstāvības argumentu, ka cietušās /pers. B/ pirmstiesas izmeklēšanās sniegtās liecības ir pretrunā ar tiesā sniegtajām liecībām. Tiesas sēdē Kriminālprocesa likuma 501.panta kārtībā tika nolasītas cietušās pirmstiesas izmeklēšanā sniegtās liecības, no kurām secināms, ka cietusī sniedza konsekventas liecības par apstākļiem, kādos viņai nodarīti miesas bojājumi – /pers. A/ konflikta turpinājumā cietušo piekāva, sitot un spārdot pa seju un ķermeni, grūžot viņu pret galdu (*1.sējuma 6., 7-8.lapa*).

Apelācijas instances tiesa par pamatotu atzīst aizstāvības argumentu, ka cietušās /pers. B/ nopratināšanas protokols, kurā cietusī sniedza liecības

Austrijas Republikas Tiroles Federālās policijas departamenta darbiniekam (*1.sējuma 143.-147.lapa*), nav atzīstams par pieļaujamu un tās nav izmantojamas apsūdzētā /pers. A/ vainas pierādīšanā.

No lietas materiāliem izriet, ka pēc cietušās lūguma viņai pēc nopratināšanas tika izsniegta liecību izdruka, kuru nav parakstījusi amatpersona, kura veica nopratināšanu un nopratinātā persona. Tiesas kolēģija konstatē, ka cietušās liecības iegūtas pretēji Kriminālprocesa likuma 676.pantam, no kura izriet, ka ārvalstī iegūtie pierādījumi ir izmantojami kriminālprocesā, ja tie iegūti kriminālsadarbības rezultātā. Savukārt likumam neatbilstoši iegūts un nostiprināts pierādījums pārkāpj apsūdzētā tiesības uz taisnīgu tiesu, kas noteiktais Kriminālprocesa likuma 15.pantā. Tādējādi atbilstoši Kriminālprocesa likuma 130.panta otrajās daļas 4.punktam cietušās /pers. B/ sniegtās liecības Austrijas Republikā ir atzīstamas par pierādīšanā nepieļaujamām.

Pirmās instances tiesa secināja, ka tiesu medicīnas ekspertes D.Guģes rīcībā netika nodotas visas lietā konstatētas ziņas, lai eksperte varētu sniegt objektīvu atbildi par cietušajai konstatēto miesas bojājumu rašanās apstākļiem, tādējādi atzīstot ekspertes atzinumu par nepamatotu. Tiesas slēdziens par ekspertes atzinuma nepamatotību izdarīts, ievērojot liecinieka /pers. H/ liecības, kurš izteica iespējamību, ka izveidojusies asinsizplūduma nekroze ir nepareizas ārstēšanās sekas (*1.sējuma 90., 249.-251.lapa*). Apelācijas instances tiesa šādu pirmās instances tiesas secinājumu atzīst par nepamatotu.

Krimināllietu tiesas kolēģija norāda, ka gadījumā, ja tiesa vēlējās noskaidrot ar ekspertes atzinumu saistītus lietai nozīmīgus jautājumus, tai atbilstoši Kriminālprocesa likuma 156.pantam bija nepieciešams ekspertu nopratināt.

Apelācijas instances tiesā eksperte D.Guģe apstiprināja ekspertīzes izdarīto atzinumu, ka zemādas asinsizplūdums ar ādas nobrāzumu, kas sarežģījās ar asinsizplūduma nekrotizāciju, pieskaitāms pie viegliem miesas bojājumiem, jo minētais miesas bojājums izraisīja ārstēšanās nepieciešamību no 7 līdz 21 dienai. Ārstēšana bija atbilstoša nodarītajam miesas bojājumam. Tāpat eksperte D.Guģe liecināja, ka sākotnēji cietušajai /pers. B/ netika konstatēts viegls miesas bojājumus, jo viņas rīcībā netika nodota medicīniskā dokumentācija. Muguras apakšējā trešdaļā zemādas izplūduma lielums liecināja par iespējamu audu nekrozi, tāpēc viņa pieprasīja medicīnisko dokumentāciju par turpmāko cietušās ārstēšanos. Dokumentācija līdz noteiktajam laikam netika iesniegta, līdz ar to savus sākotnējos secinājumus par cietušajai nodarīto miesas bojājumu smagumu izdarīja pamatojoties tikai uz cietušās apsekošanu. Eksperte norādīja, ka audu bojāeju var konstatēt izdarot zemādas izmeklēšanu, šādas ziņas tiek atspoguļotas ārstēšanās dokumentācijā. Audu nekrotizācija ir tiešā cēloniskā sakarībā ar cietušajai nodarīto miesas bojājumu uz muguras, par to liecina asinsizplūduma lielums un brūces dziļums. Miesas bojājums uz muguras varēja rasties cietušās /pers. B/ norādītajos apstākļos, atsitoties ar muguru pret galda stūri, par to liecina miesas bojājuma forma – rēta gara, šaura un dziļa (*2.sējuma 67.-69.lapa*).

Krimināllietu tiesas kolēģija konstatē, ka ekspertes skaidrojums sakrīt ar lietā konstatētajām ziņām.

Ekspertes atzinuma Nr.8-771 secinājumu daļā norādīts, ka tiesmedicīniskās apsekošanas laikā cietušajai konstatēti zemādas asinsizplūdumi uz pieres, kakla, abiem augšdelmiem, kreisās elkoņa locītavas, uz abiem augšstilbiem, zemādas asinsizplūdums un ādas nobrāzums uz muguras. Konstatētie miesas bojājumi varēja rasties cietu trulu priekšmetu traumatiskas iedarbības rezultātā 2013.gada 20.martā. Pēc sava rakstura konstatētie miesas bojājumi kā kopumā, tā katrs atsevišķi, pieskaitāmi maznozīmīgiem miesas bojājumiem. Tāpat secināts, ka kopumā norādītie miesas bojājumi nevarēja rasties cietušajai vienu reizi krītot no sava augstuma, taču nevar izslēgt, ka kāds no tiem radies šāda kritiena rezultātā (*1.sējuma 25.-26.lapa*). Minētajā atzinumā eksperte norādīja, ka nepieciešams iesniegt medicīnisko dokumentāciju par turpmāko ārstēšanos, ja tāda veikta. Līdz 2013.gada 8.maijam pieprasītā dokumentācija netika iesniegta, tāpēc atzinums tika veikts pamatojoties uz cietušās apsekošanas datiem.

Pēc medicīniskās dokumentācijas iesniegšanas papildu tiesu medicīniskā ekspertīzē secināts, ka cietušajai konstatēti šādi miesas bojājumi: zemādas asinsizplūdumi pieres labās puses – labās uzacs, labās acs augšējā plakstiņa apvidū, uz kakla, uz abu roku augšdelmiem, kreisā elkoņa locītavas, uz abiem augšstilbiem, zemādas asinsizplūdums ar ādas nobrāzumu muguras apakšējā trešdaļā, kas sarežģījās ar asinsizplūduma nekrotizāciju. Norādīts, ka šie miesas bojājumi varēja rasties cietu trulu priekšmetu traumatiskas iedarbības rezultātā, lēmumā, cietušās un medicīnas dokumentos norādītos apstākļos un laikā, 2013.gada 20.martā, un tie kopumā pieskaitāmi viegliem miesas bojājumiem, kas izraisījuši īslaicīgu veselības traucējumu no 7 līdz 21 dienai (*1.sējuma 95.-96.lapa*).

Pamatojoties uz aizstāvības lūgumu kriminālprocesā 2014.gada 15.oktobrī noteikta papildu tiesu medicīniskā ekspertīze. Dzīvas personas papildus tiesu medicīniskās ekspertīzes atzinumā Nr.29-2892 izdarīts slēdziens, ka zemādas asinsizplūdums ar ādas nobrāzumu, kas sarežģījās ar asinsizplūduma nekrotizāciju, pieskaitāms viegliem miesas bojājumiem, kas izraisījuši īslaicīgu veselības traucējumu no 7 līdz 21 dienai. Pārējie miesas bojājumi, kā kopumā, tā katrs atsevišķi pieskaitāmi maznozīmīgiem miesas bojājumiem.

Izvērtējot eksperta rīcībā esošos dokumentus, muguras apakšējā trešdaļā aprakstītā zemādas asinsizplūduma ar ādas nobrāzumu nekrotizācija ir miesas bojājumu sarežģījums (komplikācija), kas ir tiešā cēloņsakarībā ar viņai nodarīto miesas bojājumu veidu un apjomu. Tiesu medicīnas ekspertes rīcībā nav nekādu objektīvu datu, kas liecinātu par cietušajai konstatētām individuālām īpatnībām, kas veicina infekciju. Tāpat ekspertes atzinumā norādīts, ka cietusī nevarēja miesas bojājumus gūt vienu reizi krītot no sava auguma augstuma (*1.sējuma 179.-180.lapa*).

Krimināllietu tiesas kolēģija tiesu medicīniskās ekspertes atzinumu atzīst par pilnīgu un pamatotu, jo tas izdarīts ņemot vērā gan cietušās apsekošanā iegūtās ziņas par asinsizplūduma lielumu, gan arī medicīniskā dokumentācijā norādītās ziņas par brūces tīrīšanas nepieciešamību. Savukārt cietušās /pers. B/ ārstējošais ārsts – liecinieks /pers. H/ savu viedokli par audu nekrozes rašanās iemesliem pauda pieņēmuma formā. Turklāt tas ir pretrunā ar lietā konstatētajiem objektīvajiem datiem par miesas bojājuma veidu un apjomu.

Apelācijas instances tiesa konstatē, ka apsūdzētā /pers. A/ noziedzīgās darbības pamatoti tika kvalificētas pēc Krimināllikuma 130.panta otrās daļas. Apsūdzētā /pers. A/ noziedzīgo nodomu atklāj viņa faktiskās darbības, apsūdzētais /pers. A/ nolūkā nodarīt cietušajai /pers. B/ fiziskas sāpēs, turpinot pielietot vardarbību pret cietušo, pagrūda cietušo, kā rezultātā cietusī krītot atsitās ar muguru pret galda stūri, gūstot vieglus miesas bojājumus muguras apakšējā daļā.

Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst par nepamatotu aizstāvības argumentu, ka apsūdzētais /pers. A/ aizstāvējās no cietušās /pers. B/ uzbrukuma, pudeles mešanas, draudēšanas ar nazi un fiziskās vardarbības.

Tiesu praksē atzīts, ka lai nepieciešamo aizstāvēšanos varētu uzskatīt par likumīgu un līdz ar to par pieļaujamu, ir jākonstatē uzbrukuma patiesu pastāvēšanu (*Latvijas Republikas Augstākās tiesas plēnuma 1995.gada 29.maija lēmuma Nr.3 „Par tiesu praksi, piemērojot likumus par nepieciešamo aizstāvēšanos" 2.punkts, Latvijas Republikas Augstākās tiesas plēnuma lēmumu krājums 1990-1995, 195.lapa*).

Pretēji aizstāvības apgalvojumam kriminālprocesā konstatēts, ka bijis abpusējs konflikts starp /pers. A/ un /pers. B/, nevis cietušās uzbrukums apsūdzētajam, turklāt konflikta rezultātā /pers. A/ izdarīja daudzus sitienus, spērienus un grūdienus, kā rezultātā miesas bojājumus guva tikai cietusī /pers. B/. Lai izvairītos no turpmākas vardarbības no /pers. A/ puses, cietusī izskrēja no istabas un vērsās pēc palīdzības pie citām personām.

Apelācijas instances tiesa norāda, ka pēc pudeles mešanas apsūdzētā /pers. A/ virzienā konfliktu pārtrauca lieciniece /pers. C/ ar savu vīru. Konflikts atjaunojās pēc kāda laika, kad apsūdzētais /pers. A/ piekāva cietušo /pers. B/.

Negūst apstiprinājumu aizstāvības norāde, ka cietusī /pers. B/ uzbruka apsūdzētajam /pers. A/ ar papīra nazi, kas pēc tam mētājās istabā uz grīdas. Cietusī konsekventi liecināja, ka viņa apsūdzētajam ar papīra nazi neuzbruka. Apsūdzētais /pers. A/ uzreiz kā ienāca istabā pielietoja pret viņu

vardarbību, pēc kā viņa izbēga no istabiņas. Cietušās liecības pastiprina apstāklis, ka apsūdzētajam netika nodarīti miesas bojājumi, kas raksturīgi griezošu priekšmetu pielietošanai. Turklāt ar augstāk minētajiem pierādījumiem konstatēts, ka tieši cietusī bija spiesta meklēt palīdzību no apsūdzētā uzbrukuma nevis otrādi.

Apelācijas instances tiesa par nepamatotu atzīst aizstāvības argumentu, ka /pers. A/ celtā apsūdzība neatbilst Kriminālprocesa likuma 405.prasībām. Augstākā tiesa vairākkārtēji savos lēmumos norādīja, ka atbilstoši Kriminālprocesa likuma 405.panta pirmās daļas 2.punktam apsūdzībā jānorāda noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas laiks un vieta, izdarīšanas veids, apsūdzētā vainas forma, motīvi un šā nodarījuma sekas, ciktāl tos iespējams noskaidrot. Turklāt apsūdzībai jābūt tādai, lai apsūdzētā persona varētu zināt ne tikai par kāda noziedzīga nodarījuma izdarīšanu tā tiek apsūdzēta, bet arī kādas konkrēti un kādos apstākļos izdarītas darbības tai tiek inkriminētas uzrādītās apsūdzības ietvaros (*Augstākās tiesas Senāta 2009.gada 21.oktobra lēmums lietā Nr. SKK–520/2009, Augstākās tiesas Senāta 2011.gada 28.janvāra lēmums lietā Nr. SKK– 22/2011, Augstākās tiesas Senāta 2011.gada 28.decembra lēmums lietā Nr. SKK–690/2011*). No minētā secināms, ka apsūdzībā pēc iespējas detalizēti jāietver informācija, kādos apstākļos izdarīts noziedzīgais nodarījums, lai apsūdzētais spētu pilnvērtīgi veikt savu aizstāvību. Apelācijas instances tiesa atzīmē, ka apsūdzētais /pers. A/ netiek apsūdzēts par konfliktu starp viņu un cietušo /pers. B/, ko izšķīra liecinieki /pers. C/ un /pers. C/, jo šī konflikta rezultātā cietušajai netika nodarīti viegli miesas bojājumi. Tādējādi nebūtu lietderīgi apsūdzībā detalizēti izklāstīt tos apstākļus, kas attiecas tikai uz konflikta esamību. Apsūdzībā pietiekošā apjomā atklāts apsūdzētā noziedzīgā nodarījuma motīvs – aiz dusmām par draudzenes uzvedību – nesavaldību, apsūdzētais pielietoja pret cietušo vardarbību.

Krimināllietu tiesas kolēģija, nosakot apsūdzētajam /pers. A/ sodu, ņem vērā noziedzīgā nodarījuma raksturu, nodarīto kaitējumu un apsūdzētā personību.

Cietušajai /pers. B/ nodarīto vieglo miesas bojājumu veido tikai viens miesas bojājums muguras apakšējā trešdaļā. Miesas bojājumi cietušajai tika nodarīti abpusēja strīda laikā.

Apsūdzētais kā personība kopumā raksturots labi, agrāk nesodīts (*1.sējuma 135.lapa*), narkologa uzskaitē nesastāv, apgādībā meita (*1.sējuma 120., 121.lapa*).

Atbildību ietekmējošie apstākļi lietā nav konstatēti.

Apelācijas instances tiesa, ņemot vērā izdarītā nozieguma raksturu un nodarīto kaitējumu, apsūdzētā personību, atzīst, ka apsūdzētajam /pers. A/ nosakāms vieglākais soda veids – naudas sods.

Nosakot naudas soda apmēru, apgabaltiesa ņemt vērā, ka apsūdzētais gūst pastāvīgus ienākumus, nodarbojas ar uzņēmējdarbību, apgādībā bērns.

Vienlaikus apgabaltiesa konstatē, ka pirmstiesas izmeklēšanā un pirmās instances tiesā pārkāptas apsūdzētā /pers. A/ tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā.

Tiesu praksē par neattaisnotu procesa novilcināšanu ir uzskatīta lietas virzībai nevajadzīgu izmeklēšanas darbību veikšana un „aktivitātes imitēšana", piemēram, nevajadzīgu un ilgstoši veicamu ekspertīžu nozīmēšana (*Tiesu prakses apkopojums akceptēts Augstākās tiesas Krimināllietu departamenta senatoru sanāksmē 2014.gada 8.janvārī „Tiesu prakse par tiesībām uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā un soda noteikšanā, ja nav ievērotas tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā", Rīga, 2013, 26.lpp.*).

No lietas materiāliem redzams, ka 2013.gada 25.martā ierosināts kriminālprocess par miesas bojājumu nodarīšanu /pers. B/, par minētajiem apstākļiem nopratināts /pers. A/ (*1.sējuma 1., 12.lapa*). Kriminālprocesā tika nozīmētas četras dzīvas personas tiesu medicīniskās ekspertīzes, lai noskaidrotu jautājumu, vai nodarītais miesas bojājums cietušajai uz muguras pieskaitāms pie viegliem miesas bojājumiem (*1.sējuma 25.-26., 38.-39., 95.-96., 179.-180.lapa*). Šāda dīkstāve izskaidrojama ar to, ka procesa virzītāja ilgstošā laika periodā nespēja nosūtīt cietušās ārstēšanas dokumentāciju tiesu medicīnas ekspertei, kā rezultātā lieta tika nodota rajona (pilsētas) tiesai 2014.gada 19.novembrī (*1.sējuma 209.lapa*).

Pirmās instances tiesā tiesas izmeklēšana uzsākta tikai 2015.gada 8.decembrī, tas ir, lietā notika dīkstāve ilgāk par gadu (*1.sējuma 227.-230.lapa*).

Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst, ka atbilstoši izdarītā nozieguma raksturam un pārkāpuma nozīmīgumam, piemērojams Krimināllikuma 49.[1] panta pirmās daļas 1.punktā paredzētais nosacījums – šo apstākli ņemt vērā pie soda noteikšanas un sodu mīkstināt.

Apelācijas instances tiesa atzīst, ka cietušās /pers. B/ materiālā kaitējuma kompensācija apmierināma daļēji.

Lietā gūst apstiprinājumu, ka sakarā ar cietušajai nodarītajiem miesas bojājumiem viņai radās izdevumi par ārstēšanos Latvijā. Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 351.panta pirmajai daļai cietusī /pers. B/ iesniedza maksājuma dokumentu par kopsummu 193,23 EUR saistībā ar ārsta apmeklējumiem, medicīnisko pakalpojumu sniegšanu un medikamentu iegādi (*1.sējuma 105.-110.lapa*). Tādējādi cietušās materiālā kaitējuma kompensācija šajā daļā ir pamatota un apmierināma.

Apelācijas instances tiesā cietusī /pers. B/ liecināja, ka, atpūšoties Austrijas Republikā, viņai savu naudas līdzekļu nebija, visus izdevumus sedza /pers. A/. No iesniegtās ārstnieciskās dokumentācijas izriet, ka Austrijas Republikā cietusī saņēma pakalpojumus 243,15 EUR apmērā, kurus cietusī personīgi nav apmaksājusi un reāli zaudējumi viņai nav radušies (*1.sējuma 111.-113.lapa*). Tādējādi cietušās materiālā kaitējuma kompensācija šajā daļā ir noraidāma.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 563.panta pirmās daļas 2.punktu, Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija

nosprieda

Atcelt Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2016.gada 24.novembra spriedumu par /pers. A/ atzīšanu par nevainīgu viņam celtajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 130.panta otrās daļas un attaisnošanu.

/pers. A/ atzīt par vainīgu Krimināllikuma 130.panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīt, piemērojot Krimināllikuma 49.[1] panta pirmās daļas 1.punktu, ar naudas sodu 3 (trīs) minimālās mēnešalgas, tas ir, 1140 EUR (viens tūkstotis simts četrdesmit eiro) apmērā.

Piedzīt no /pers. A/ materiālo kaitējuma kompensāciju 193,23 EUR (viens simts deviņdesmit trīs eiro un 23 centi) cietušajai /pers. B/ par labu. Pārejā daļā – 243,15 EUR apmērā, cietušās /pers. B/ materiālo kaitējuma kompensāciju noraidīt.

Nolēmumu kasācijas kārtībā var pārsūdzēt 10 dienu laikā no tā pieejamības dienas Augstākās tiesas Krimināllietu departamentā Kriminālprocesa likuma 574. un 575.pantā paredzētajos gadījumos, iesniedzot sūdzību vai protestu Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijā.

Pilns nolēmums pieejams 2017.gada 11.decembrī.

Tiesas sēdes priekšsēdētājs tiesnesis A.Uminskis

Tiesnese B.Būmeistere
Tiesnese I.L.Zemīte